Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0190

Μετάβαση προς μια κοινωνία φροντίδας: αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Μαΐου 2026 σχετικά με τη μετάβαση προς μια κοινωνία φροντίδας: αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας (2025/2039(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 2,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 8, 19, 153 και 157,

– έχοντας υπόψη τη Δεκαετία Υγιούς Γήρανσης των Ηνωμένων Εθνών[1], υπό την ηγεσία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, και ιδίως τους οικείους «παράγοντες διευκόλυνσης» σε σχέση με την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας και την πρόσβαση σε μακροχρόνια φροντίδα,

– έχοντας υπόψη τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και, ιδίως, τις αρχές του σχετικά με την ισότητα των φύλων, την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, τη φροντίδα και στήριξη των παιδιών, την ένταξη των ατόμων με αναπηρία, μια κοινότητα κοινής ευθύνης, και το δικαίωμα σε μακροχρόνια φροντίδα, καθώς και το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την τόνωση της κοινωνικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025» (COM(2020)0152), καθώς και τη

[1] Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, «WHO's work on the UN Decade of Healthy Ageing (2021–2030)».

διακήρυξη αρχών για μια κοινωνία με ισότητα των φύλων που εξέδωσε η Επιτροπή,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030» (COM(2021)0101),

– έχοντας υπόψη τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και την κύρωση της εν λόγω σύμβασης από την ΕΕ,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα (COM(2022)0440), τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: οι στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030[2] και τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα[3],

– έχοντας υπόψη το σχέδιο δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων, τους πρωταρχικούς στόχους με ορίζοντα το 2030, και τον πίνακα κοινωνικών αποτελεσμάτων της ΕΕ,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης[4],

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου[5] (οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων[6],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2022 προς μια κοινή ευρωπαϊκή δράση στον τομέα της φροντίδας[7],

---

2 ΕΕ C 484 της 20.12.2022, σ. 1.
3 ΕΕ C 476 της 15.12.2022, σ. 1.
4 ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.
5 ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.
6 ΕΕ C 456 της 10.11.2021, σ. 208.
7 ΕΕ C 47 της 7.2.2023, σ. 30.

– έχοντας υπόψη το ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου (COM(2021)0044),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Φεβρουαρίου 2022 σχετικά με την ενδυνάμωση της Ευρώπης για την καταπολέμηση του καρκίνου – προς μια ολοκληρωμένη και συντονισμένη στρατηγική[8],

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση[9],

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Mario Draghi, της 9ης Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο «The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας),

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής[10] (οδηγία για τη μισθολογική διαφάνεια),

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 15ης Νοεμβρίου 2023, για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία δεξαμενής ταλέντων της ΕΕ (COM(2023)0716),

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2024/2831 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2024, για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε πλατφόρμες[11],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και της ισότητας των φύλων για όλες τις γενεές στο πλαίσιο των δημογραφικών προκλήσεων, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο «Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές» (EPSCO) κατά τη συνεδρίασή του στις 2 Δεκεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: Κινητοποίηση του ανεκμετάλλευτου εργατικού

---

8 ΕΕ C 342 της 6.9.2022, σ. 109.
9 ΕΕ L 275 της 25.10.2022, σ. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.
10 ΕΕ L 132 της 17.5.2023, σ. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
11 ΕΕ L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj.

δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο EPSCO κατά τη συνεδρίασή του στις 2 Δεκεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη το πλαίσιο δράσεων για τη διατήρηση και πρόσληψη στις κοινωνικές υπηρεσίες, όπως εγκρίθηκε από την ευρωπαϊκή επιτροπή κλαδικού κοινωνικού διαλόγου για τις κοινωνικές υπηρεσίες τον Ιούνιο του 2025,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, με τίτλο «Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης», (COM(2024)0131),

– έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας της Επιτροπής για το 2024,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2025, με τίτλο «Μια Ένωση Δεξιοτήτων» (COM(2025)0090),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, του 2025, σχετικά με την ισότητα των φύλων στην ΕΕ, και ιδίως το τμήμα της σχετικά με το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2018,σχετικά με την ανάπτυξη εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας για μικρά παιδιά, με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, τη διευκόλυνση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων γονέων και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη («στόχοι της Βαρκελώνης») (COM(2018)0273),

– έχοντας υπόψη την ένατη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2024,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με τίτλο «Προς ένα νέο μοντέλο περίθαλψης των ηλικιωμένων: τα διδάγματα της πανδημίας COVID-19»[12],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Νοεμβρίου 2018 σχετικά με τις υπηρεσίες φροντίδας στην ΕΕ για τη βελτίωση της ισότητας των φύλων[13],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Μαρτίου 2022 σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – ετήσια έκθεση 2020[14],

---

12 ΕΕ C 194 της 12.5.2022, σ. 19.
13 ΕΕ C 363 της 28.10.2020, σ. 80.
14 ΕΕ C 347 της 9.9.2022, σ. 139.

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με τη διάσταση του φύλου κατά την περίοδο της κρίσης COVID-19 και έπειτα από αυτή[15],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τις κοινές συνεδριάσεις της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων, σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A10-0083/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και μια διατομεακή προσέγγιση θα πρέπει να εφαρμόζονται και να ενσωματώνονται σε όλες τις ενωσιακές πολιτικές·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων καθορίζει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την εφαρμογή αρχών που είναι απαραίτητες για την οικοδόμηση μιας ισχυρότερης κοινωνικής Ευρώπης με γνώμονα δίκαιες μεταβάσεις και ανάκαμψη, συμπεριλαμβανομένης μιας πρωτοβουλίας για τη μακροχρόνια φροντίδα·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φροντίδα περιλαμβάνει τόσο την επίσημη όσο και την άτυπη φροντίδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίσημη φροντίδα αφορά την εργασία φροντίδας που παρέχεται στο πλαίσιο επίσημων ρυθμίσεων απασχόλησης, ενώ η άτυπη φροντίδα αφορά την εργασία φροντίδας που παρέχεται εντός του κοινωνικού περιβάλλοντος ενός ατόμου και συνήθως, μολονότι όχι πάντοτε, είναι μη αμειβόμενη· λαμβάνοντας υπόψη ότι, επομένως, η έννοια του «φροντιστή», όπως έχει συμφωνηθεί από κοινού, περιλαμβάνει όλες τις μορφές «επίσημης» και «άτυπης» φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή φροντίδας έχει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής μέριμνας, της μακροχρόνιας φροντίδας, της υγειονομικής περίθαλψης και των προσωπικών υπηρεσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες επίσημης και άτυπης φροντίδας παρέχονται κυρίως από γυναίκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι άτυποι φροντιστές παρέχουν φροντίδα σε άτομα με χρόνιες ασθένειες, αναπηρίες, εύθραυστη υγεία ή άλλες μακροχρόνιες ανάγκες υγείας ή φροντίδας, εκτός επίσημου πλαισίου φροντίδας·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια κοινωνία φροντίδας αναγνωρίζει τη φροντίδα ως θεμελιώδη για τη λειτουργία των οικονομιών και των

---

15 ΕΕ C 456 της 10.11.2021, σ. 191.

κοινωνιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εργασία φροντίδας θα πρέπει να εκτιμάται και να κατανέμεται εξίσου μεταξύ ανδρών και γυναικών, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αναγνωρίζεται, ιδίως, το δικαίωμα λήψης φροντίδας, όπως ορίζεται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή οικονομικά προσιτής και ανθρωποκεντρικής μακροχρόνιας φροντίδας υψηλής ποιότητας αποτελεί μέρος του θεμελιώδους δικαιώματος στην υγεία· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η βασιζόμενη στα δικαιώματα προσέγγιση αντικατοπτρίζει τη συνεχιζόμενη μετατόπιση της παροχής φροντίδας προς υπηρεσίες οι οποίες σέβονται την αυτονομία, την αξιοπρέπεια και την ένταξη των ατόμων που χρήζουν φροντίδας σε όλα τα στάδια της ζωής, με ιδιαίτερη συνεκτίμηση του τρόπου με τον οποίον η γήρανση του πληθυσμού επηρεάζει σήμερα την κοινωνία· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της επίσημης μακροχρόνιας φροντίδας εξακολουθεί να βασίζεται στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας από ιδρύματα, ενώ η κατ’ οίκον φροντίδα και η φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας είναι πιθανότερο να διαφυλάσσουν το δικαίωμα στην ανεξαρτησία των ατόμων που χρήζουν φροντίδας·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μεταξύ των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών στην ΕΕ, το 8 % —πάνω από 7 εκατομμύρια άτομα— λαμβάνει άτυπη φροντίδα, με το ποσοστό αυτό να αυξάνεται στο 11 % των ατόμων ηλικίας 75 ετών και άνω· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτός ο δημογραφικός μετασχηματισμός που υφίσταται η Ευρώπη θα επηρεάσει σημαντικά τις ανάγκες φροντίδας και τον τρόπο διαχείρισης των υπηρεσιών φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη αντιμετώπιση της πρόκλησης αυτής με μια προσέγγιση που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου ενέχει τον κίνδυνο να υπονομευθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, με ενδεχόμενο να ενισχυθούν οι ανισότητες μεταξύ των φύλων και να απειληθεί η ευεξία των ηλικιωμένων, των παιδιών και των οικογενειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο των γηρασκουσών κοινωνιών, είναι απαραίτητο να ενσωματωθεί στην περίθαλψη μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία θα εγγυάται τη συμμετοχή όλων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αλλαγές πολιτικής, σε συνδυασμό με τις δημογραφικές τάσεις, ευνοούν ολοένα και περισσότερο την κατ’ οίκον φροντίδα για τους ηλικιωμένους· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές από τις ανάγκες των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία μπορούν να καλυφθούν από υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, όπως η προσωπική βοήθεια και η οικονομική στεγαστική ενίσχυση·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγροτικές, απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές, καθώς και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, δεν διαθέτουν επαρκείς ή κατάλληλες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης, γεγονός που μπορεί να ενισχύσει τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν ήδη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές στις εν

λόγω περιοχές εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, δεδομένης της μείωσης και γήρανσης του πληθυσμού τους, καθώς και της έλλειψης συνδεσιμότητας και υποδομών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τούτο μπορεί να συμβάλλει στη μειωμένη ελκυστικότητα των περιοχών αυτών ως τόπων κατοικίας και εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες, οι οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες με πρόσθετες δυσκολίες στην προσπάθειά τους να συνδυάσουν την επαγγελματική και την ιδιωτική ζωή· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περιοχές αυτές αντιμετωπίζουν ελλείψεις γενικών ιατρών και εξειδικευμένης και επείγουσας περίθαλψης, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση «ιατρικών ερήμων»· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της διαθεσιμότητας ποιοτικής κοινωνικής φροντίδας έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την ποιότητα ζωής και την οικονομική ευημερία των ανθρώπων που ζουν στις περιοχές αυτές· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας παρέχουν απαραίτητες υπηρεσίες φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας που ενισχύουν την ένταξη, την οικονομική προσιτότητα και την ποιότητα της φροντίδας, ειδικότερα σε υποεξυπηρετούμενες και αγροτικές, απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές, καθώς και σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, ενώ παράλληλα καλύπτουν τις περιφερειακές ανάγκες·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο η επίσημη όσο και η άτυπη φροντίδα συχνά δεν είναι ορατές, και ότι υποτιμούνται από κοινωνική και οικονομική άποψη, με τους μισθούς στη μακροχρόνια φροντίδα και σε άλλες κοινωνικές υπηρεσίες να είναι κατά 21 % χαμηλότεροι από τον μέσο όρο της ΕΕ[16]· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική προστιθέμενη αξία της επίσημης και της άτυπης φροντίδας είναι συχνά δύσκολο να εκτιμηθεί και ότι τα άτομα που παρέχουν τέτοια φροντίδα δεν αναγνωρίζονται, δεν εκτιμώνται και δεν υποστηρίζονται επαρκώς, γεγονός που τους υποβάλλει σε πρόσθετη σωματική και ψυχολογική πίεση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επίσημοι και άτυποι φροντιστές είναι απαραίτητοι για τη βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων υγείας και περίθαλψης·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο μέρος του οικονομικού χάσματος μεταξύ των φύλων εξηγείται από τις διαφορές μεταξύ των φύλων στην παροχή φροντίδας και στην υποτίμηση του τομέα της επαγγελματικής φροντίδας, ο οποίος απασχολεί πολύ περισσότερες γυναίκες από ό,τι άνδρες·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καλές συνθήκες εργασίας στον τομέα της φροντίδας διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας υψηλής ποιότητας·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαθεσιμότητα, η προσβασιμότητα και η οικονομική προσιτότητα εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας υψηλής ποιότητας είναι κρίσιμες για να μπορούν οι άνθρωποι, και

---

16 Eurofound, 2021.

ειδικότερα οι γυναίκες με ευθύνες φροντίδας, να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εκτιμώμενος χρόνος που αφιερώνεται στην άτυπη φροντίδα στην Ευρώπη ανέρχεται σε 39 δισεκατομμύρια ώρες ετησίως, που ισοδυναμεί με οικονομική αξία περίπου 576 δισεκατομμυρίων EUR, δηλαδή περίπου 3,63 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) της Ευρώπης[17]· λαμβάνοντας υπόψη ότι η άτυπη φροντίδα δεν αναγνωρίζεται επαρκώς στις διάφορες μορφές της, που κυμαίνονται από την καθημερινή υποστήριξη με προσωπική φροντίδα έως την περιστασιακή βοήθεια για την εκτέλεση οικιακών εργασιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες επωμίζονται δυσανάλογα την παροχή της εν λόγω φροντίδας, γεγονός που ενισχύει τις ανισότητες μεταξύ των φύλων, περιορίζοντας την ικανότητά τους να ασκούν επίσημη απασχόληση, ειδικότερα όταν πρόκειται για νεότερους άτυπους φροντιστές· λαμβάνοντας υπόψη ότι το χάσμα στον τομέα της παιδικής μέριμνας παραμένει μία από τις πλέον πιεστικές προκλήσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι νέοι γονείς στην ΕΕ και επηρεάζει κυρίως τις γυναίκες, καθυστερώντας την επιστροφή τους στην εργασία·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφιακή καινοτομία και η χρήση ψηφιακών εργαλείων υγείας μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα και την προσβασιμότητα, ειδικότερα στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να προωθούνται και να υποστηρίζονται ενεργά· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αυξανόμενος ρόλος των ψηφιακών πλατφορμών στον τομέα της φροντίδας έχει έμφυλες επιπτώσεις, καθώς ενέχει τον κίνδυνο επιδείνωσης των υφιστάμενων ανισοτήτων·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 88,2 % του επίσημου εργατικού δυναμικού στον τομέα της φροντίδας είναι γυναίκες[18], με έμφαση στο γεγονός ότι ο ψυχολογικός και οργανωτικός φόρτος της φροντίδας και των οικιακών εργασιών εξακολουθεί να βαρύνει κυρίως τις γυναίκες·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες φέρουν τη συντριπτική πλειονότητα —εκτιμάται το 80 %— των ευθυνών άτυπης φροντίδας·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό ενισχύει το συνεχιζόμενο σχετικό χάσμα μεταξύ των φύλων σε ολόκληρη την ΕΕ και συμβάλλει στη

---

17 Peña-Longobardo LM, Oliva-Moreno J., «The Economic Value of Non-professional Care: A Europe-Wide Analysis», International Journal of Health Policy and Management, 2022·11(10)· Περιφερειακό γραφείο για την Ευρώπη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, «Shining light on women’s contributions: celebrating their role in informal care», 2024.

18 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα, 2022.

διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα, περιορίζοντας την ικανότητα των γυναικών να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και στον δημόσιο βίο και να επιτυγχάνουν οικονομική ανεξαρτησία· λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων, συμπεριλαμβανομένων του χάσματος απασχόλησης μεταξύ των φύλων που ανέρχεται σε 10 %[19], του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων που ανέρχεται σε 12 %[20] και του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων που ανέρχεται σε 25 %[21], μεταξύ άλλων παραγόντων, όπως ο χρόνος που αφιερώνεται στη φροντίδα, θέτει τις γυναίκες σε ευάλωτη θέση· λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την αυξημένη ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας, εξακολουθεί να είναι μακρινή η πραγματική αλλαγή νοοτροπίας προς την ίση κατανομή της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα επίμονα έμφυλα στερεότυπα εναποθέτουν την προσδοκία φροντίδας κυρίως στις γυναίκες και στα κορίτσια, κάτι που ενισχύεται στο διαδίκτυο με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτιστική αλλαγή, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού και οι εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες που προωθούν τον επιμερισμό των ευθυνών φροντίδας μπορούν να δώσουν στις γυναίκες τη δυνατότητα να συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνία, μπορούν δε να διασφαλίσουν ότι τα κορίτσια είναι ελεύθερα να επιδιώκουν τις φιλοδοξίες τους χωρίς δυσανάλογα καθήκοντα φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό το χάσμα στον τομέα της φροντίδας απαιτεί μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των ανδρών εν προκειμένω και μια πιο ισότιμη κατανομή των ευθυνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον δείκτη ισότητας των φύλων του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων για το 2024, η μέση βαθμολογία της ΕΕ όσον αφορά τις δραστηριότητες φροντίδας είναι 78,7 μονάδες, γεγονός που αντικατοπτρίζει τις επίμονες ανισότητες μεταξύ των φύλων σε σχέση με τη μη αμειβόμενη οικιακή εργασία, παιδική μέριμνα και μακροχρόνια φροντίδα[22]· λαμβάνοντας υπόψη ότι το εργατικό δυναμικό στον τομέα της φροντίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη γηράσκει και βρίσκεται αντιμέτωπο με προκλήσεις όσον αφορά τις προσλήψεις και τη διατήρηση·

---

19 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «The gender pay gap situation in the EU», 2024.

20 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «The gender pay gap situation in the EU», 2023.

21 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, «Gender Equality Index», 2025.

22 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, 2024.

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, οι γυναίκες περνούν έξι επιπλέον έτη κατά τη διάρκεια της ζωής τους παρέχοντας μη αμειβόμενη φροντίδα σε σύγκριση με τους άνδρες[23]·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον τομέα της φροντίδας και, ακόμη και μετά την είσοδό τους στην αγορά εργασίας, εξακολουθούν να φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για τις οικιακές εργασίες και την παροχή φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται έρευνες σχετικά με τη χρήση του χρόνου που να εστιάζουν στη μέτρηση της κατανομής του χρόνου που δαπανάται για την παροχή φροντίδας και την οικιακή εργασία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευθύνες φροντίδας κρατούν περίπου 7,7 εκατομμύρια γυναίκες εκτός αγοράς εργασίας, σε σύγκριση με μόλις 450 000 άνδρες[24]· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες γυναίκες δεν μπορούν να εισέλθουν πλήρως στην αγορά εργασίας λόγω του φόρτου της εκπλήρωσης ευθυνών άτυπης φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η άνιση κατανομή της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας εμποδίζει την πρόσβαση των γυναικών σε πλήρη απασχόληση και συμβάλλει αρνητικά στο εισοδηματικό χάσμα μεταξύ των φύλων[25], με αποτέλεσμα να έχουν λιγότερες ευκαιρίες σταδιοδρομίας ή ακόμη και να αποδέχονται προσφορές εργασίας κάτω από τα επίπεδα δεξιοτήτων τους, που συνεπάγεται απώλεια εισοδήματος και την επιδείνωση του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις συνδέονται στενά με την ένταση της παρεχόμενης φροντίδας και τη διάρκεια των ευθυνών φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μόνες μητέρες πλήττονται ιδιαίτερα από περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης λόγω των καθηκόντων φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούν το 12,4 % των νοικοκυριών της ΕΕ με παιδιά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες εκπροσωπούνται επίσης δυσανάλογα μεταξύ των μονογονεϊκών οικογενειών, με το ποσοστό να ανέρχεται σε 85 %[26]· λαμβάνοντας υπόψη ότι απασχολούνται μόνο τα μισά από τα 42,8 εκατομμύρια άτομα με αναπηρία σε ηλικία εργασίας στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες με αναπηρία πλήττονται ιδιαίτερα, με μόλις το 21 % να εργάζεται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης[27]·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διπλός φόρτος της φροντίδας και της εργασίας περιορίζει σημαντικά τον χρόνο των φροντιστών για

---

23 Population Reference Bureau, 2023.

24 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, «Gender inequalities in care and pay in the EU».

25 Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound), «European Quality of Life Survey 2016 – Quality of life, quality of public services, and quality of society», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο 2018.

26 Eurostat, 2023: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_family_and_society.

27 Δείκτης ισότητας των φύλων για το 2024.

αναψυχή και αυτοφροντίδα, γεγονός που θέτει τους μη αμειβόμενους φροντιστές σε πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο (γονικής) εξουθένωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η βελτιωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας και άμβλωσης ενδέχεται να βοηθήσει τους γονείς στον οικογενειακό προγραμματισμό τους και να μειώσει το άγχος που προκύπτει από απροσδόκητες εγκυμοσύνες·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής δεν έχει εφαρμοστεί πλήρως σε διάφορα κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διάταξη σχετικά με το δικαίωμα των φροντιστών σε άδεια πέντε εργάσιμων ημερών ετησίως δεν επαρκεί για την παροχή επαρκούς φροντίδας ούτε για την οργάνωση επίσημης φροντίδας και δεν υπόκειται στις ίδιες διασφαλίσεις όσον αφορά την αμοιβή και την εισοδηματική στήριξη όπως άλλα είδη άδειας για οικογενειακούς λόγους·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ευπρόσδεκτη η ανακοίνωση πως η Επιτροπή θα αξιολογήσει την εφαρμογή της οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής έως το 2028·

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες επίσημης φροντίδας είναι καίριας σημασίας για να διασφαλιστεί ότι η παροχή φροντίδας αποτελεί πραγματική επιλογή, για να υποστηρίζονται οι φροντιστές και για να μειωθεί η ένταση της φροντίδας και να ελαφρυνθεί ο φόρτος των φροντιστών, με έμφαση στο γεγονός ότι τέτοιες υπηρεσίες μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, να οδηγήσουν σε βελτίωση της ισότητας των φύλων και της πολυμορφίας του εργατικού δυναμικού, να προωθήσουν την οικονομική ανεξαρτησία και να μειώσουν την εξάρτηση από την κοινωνική προστασία, με αποτέλεσμα μια πιο βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη·

ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του Eurofound[28], οι εργαζόμενοι στον τομέα της φροντίδας διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να αναπτύξουν προβλήματα ψυχικής υγείας λόγω των υψηλών συναισθηματικών απαιτήσεων της εργασίας και λόγω της έκθεσής τους σε δυσμενή κοινωνική συμπεριφορά στην εργασία·

ΚΓ. λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, η κοινωνική απομόνωση είναι μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι άτυποι φροντιστές, καθώς όσοι έχουν ευθύνες εντατικής φροντίδας ή φροντίδας πολλαπλών ατόμων διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού, μοναξιάς και προβλημάτων ψυχικής και σωματικής υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευθύνες άτυπης φροντίδας

---

28 Eurofound, «Unpaid care in the EU», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2025.

ενδέχεται επίσης να παρεμποδίζουν την πρόσβαση των φροντιστών σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης·

ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή φροντίδας σε μέλος της οικογένειας το οποίο πάσχει από νόσο που προκαλεί αναπηρία, όπως ο καρκίνος ή οι διαταραχές της μνήμης, μεταξύ άλλων ασθενειών, επιβαρύνει δυσανάλογα τους άτυπους φροντιστές με σωματικό και ψυχολογικό φόρτο, ο οποίος συχνά εντείνεται κατά το στάδιο του τέλους του κύκλου ζωής του ασθενούς[29]·

ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της φροντίδας εξακολουθεί να αναγνωρίζεται ανεπαρκώς, να υποτιμάται και να υποχρηματοδοτείται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, γεγονός που οδηγεί σε επίμονες ελλείψεις προσωπικού, παρότι ο τομέας έχει την εκτιμώμενη δυνατότητα να δημιουργήσει 8 εκατομμύρια πρόσθετες θέσεις εργασίας[30]· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες επενδύσεις στις υπηρεσίες φροντίδας συμβάλλουν θετικά στην ισότητα των φύλων και στη γεφύρωση του χάσματος απασχόλησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στον τομέα της φροντίδας χάρη στα πρότυπα συμμετοχικής διακυβέρνησης που τους χαρακτηρίζουν·

ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της φροντίδας αντιμετωπίζει δυσκολίες στην προσέλκυση νέων εργαζομένων[31]·

ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανεπαρκείς επενδύσεις σε υπηρεσίες φροντίδας επηρεάζουν δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια, που επωμίζονται την πλειονότητα των ευθυνών μη αμειβόμενης φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες φροντίδας αναμένεται να βελτιώσει άμεσα την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών και τις ίσες ευκαιρίες για κορίτσια στην εκπαίδευση και την απασχόληση, καθώς και να διασφαλίσει ότι τα πρότυπα φροντίδας χρησιμοποιούνται ως εργαλείο ισότητας των φύλων για τις γυναίκες και τα κορίτσια·

ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες από τρίτες χώρες αποτελούν σημαντικό ποσοστό αυτού του εργατικού δυναμικού και συχνά βρίσκονται αντιμέτωπες με άδικες συνθήκες εργασίας·

ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί εργαζόμενοι στον τομέα της φροντίδας και των οικιακών εργασιών στην Ευρώπη είναι μετανάστριες, οι οποίες βρίσκονται σε εξαιρετικά επισφαλή θέση και βιώνουν διατομεακές διακρίσεις λόγω της εθνικότητας, φυλής ή

---

29 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, «Gender Equality Index 2019: Work-life balance».

30 Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, 2023.

31 Ερευνητική μελέτη του Eurofound, «Measures to tackle labour shortages: Lessons for future policy», 2023.

εθνότητας, του φύλου, της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και του καθεστώτος παραμονής τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες αυτές συμπληρώνουν την έλλειψη δημόσιας και οικονομικά προσιτής φροντίδας στην ΕΕ και δεν τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τα κοινωνικά τους δικαιώματα και την πρόσβαση σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας·

Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιτυχής εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα απαιτεί παρακολούθηση, διαφάνεια και συνέργειες μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών όσον αφορά τη χρηματοδότηση, τις έρευνες και τις πολιτικές, σε διαβούλευση με τις σχετικές αντιπροσωπευτικές οργανώσεις επίσημων και άτυπων φροντιστών·

ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή ποιοτικής φροντίδας εξαρτάται από την ύπαρξη επαρκώς μεγάλου και καλά καταρτισμένου εργατικού δυναμικού στον τομέα της φροντίδας, με αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και εισόδημα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επενδύσεις σε υψηλής ποιότητας ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων για τους εργαζομένους στον τομέα της φροντίδας, σε συνδυασμό με την επαρκή αναγνώριση των δεξιοτήτων, είναι απαραίτητες για την επαγγελματοποίηση του τομέα αυτού·

ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση ευρωπαϊκής συμφωνίας για την παροχή φροντίδας, κατώτατων μισθών και πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας δωρεάν δημόσιες υπηρεσίες θα συμβάλει στη μείωση της φτώχειας και στη γεφύρωση του χάσματος όσον αφορά τη φροντίδα, καθώς και του μισθολογικού και συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων·

ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αναλυτικά δεδομένα και δείκτες ποιότητας θα μπορούσαν να βελτιώσουν την παρακολούθηση της περίθαλψης· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί άτυποι φροντιστές δεν εντοπίζονται σε έρευνες και ότι τα δεδομένα για τους νέους φροντιστές (ηλικίας κάτω των 18 ετών) είναι ιδιαίτερα σπάνια («αφανής φροντίδα»)· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, σχεδόν το ένα τέταρτο των ατόμων ηλικίας 15 έως 17 ετών στην ΕΕ παρέχει μη αμειβόμενη παιδική μέριμνα, και ότι το 8 έως 24 % παρέχει μακροχρόνια φροντίδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια υπερεκπροσωπούνται μεταξύ των νεαρών φροντιστών[32]·

ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2026-2030, η οποία δημοσιεύθηκε στις 5 Μαρτίου 2026, η ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο

---

32 Eurofound, «Unpaid care in the EU», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2025.

της ευρωπαϊκής συμφωνίας για τη φροντίδα, η οποία θα υλοποιηθεί το 2027·

Η φροντίδα σε αριθμούς

1. επισημαίνει ότι περίπου 6,2 εκατομμύρια άτομα[33] στην ΕΕ απασχολούνται ως επίσημοι φροντιστές, ενώ περισσότερα από 53 εκατομμύρια άτομα[34] παρέχουν άτυπη, συχνά μη αμειβόμενη, εργασία φροντίδας εντός του κοινωνικού τους περιβάλλοντος, όπως για άρρωστα ή ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας ή μέλη της οικογένειας με αναπηρία· σημειώνει ότι η άτυπη φροντίδα αντιπροσωπεύει μεταξύ 30 % και 85 % του συνόλου της εργασίας φροντίδας[35]·

2. τονίζει ότι η επίσημη εργασία φροντίδας συχνά δεν αναγνωρίζεται, χαρακτηρίζεται δε από επισφαλείς συνθήκες εργασίας και σωματική και συναισθηματική καταπόνηση, με μισθούς κατά 21 % χαμηλότερους από τον μέσο όρο στη μακροχρόνια φροντίδα και σε άλλες κοινωνικές υπηρεσίες[36], με τις γυναίκες να αμείβονται κατά μέσο όρο 20 % λιγότερο από τους άνδρες[37]· υπογραμμίζει ότι περίπου το 60 % της άτυπης εργασίας φροντίδας εκτελείται από γυναίκες[38]· σημειώνει ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, 32 εκατομμύρια γυναίκες παρέχουν άτυπη φροντίδα κάθε εβδομάδα[39] και εκτελούν κατά μέσο όρο 17 ώρες μη αμειβόμενης εργασίας την εβδομάδα·

3. παρατηρεί ότι η οικονομική αξία της άτυπης οικιακής εργασίας και εργασίας φροντίδας αντιπροσωπεύει το 10 % έως 39 % του ΑΕΠ παγκοσμίως[40]·

4. σημειώνει ότι η άνιση κατανομή της άτυπης εργασίας φροντίδας αντικατοπτρίζει την άνιση κατανομή της αμειβόμενης εργασίας· σημειώνει ότι στην ΕΕ εργάζεται με καθεστώς πλήρους

---

33 Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, 2023.
34 Eurofound, «Unpaid care in the EU».
35 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Long-term care report», 2021.
36 Eurofound, «Wages in long-term care and other social services 21% below average».
37 Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, «Shining light on women's contributions: celebrating their role in informal care».
38 Eurocarers, 2021.
39 Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, «Shining light on women's contributions: celebrating their role in informal care».
40 ΗΕ Γυναίκες, «Redistribute unpaid work», 2021.

απασχόλησης το 44 % των γυναικών, σε σύγκριση με το 58 % των ανδρών[41]·

5. τονίζει ότι αυτή η άνιση κατανομή των ευθυνών φροντίδας μεταξύ ανδρών και γυναικών —το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας— έχει συνέπειες στο μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων στην ΕΕ εκτιμήθηκε σε 38 % το 2024[42]· παρατηρεί ότι το συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων για άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω στην ΕΕ ήταν 25 % το 2025[43]·

6. επισημαίνει ότι οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν το 76 % των 49 εκατομμυρίων εργαζομένων στον τομέα της επίσημης φροντίδας στην ΕΕ, συνιστούν δε το 93 % των εργαζομένων στον τομέα της παιδικής μέριμνα και των βοηθών διδασκαλίας[44], το 86 % των εργαζομένων στον τομέα της προσωπικής φροντίδας σε υπηρεσίες υγείας και νοικοκυριά και το 95 % των οικιακών βοηθών[45]·

7. παρατηρεί τη σημασία να αναγνωριστεί και να αναπτυχθεί ο τομέας των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών ως βασικός τομέας, καθώς καλύπτει όλες τις εργασίες φροντίδας που πραγματοποιούνται στα νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων της άμεσης φροντίδας (παιδική μέριμνα, μακροχρόνια φροντίδα, εσωτερική φροντίδα για ηλικιωμένους και για άτομα με αναπηρία) και της έμμεσης φροντίδας (μαγείρεμα, σιδέρωμα, καθαριότητα, κηπουρική, ενισχυτική διδασκαλία)· υπογραμμίζει την ανάγκη αναγνώρισης, στήριξης και επένδυσης στους εργαζομένους στον τομέα των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών· σημειώνει ότι οι υπηρεσίες αυτές «στηρίζουν την κατ’ οίκον ευεξία για τα άτομα και τις οικογένειες, μεταξύ άλλων με την παροχή παιδικής μέριμνας, μακροχρόνιας φροντίδας για ηλικιωμένους και για άτομα με αναπηρία, καθαριότητας, οικιακών επισκευών, ιδιαίτερων μαθημάτων, κηπουρικής και υποστήριξης ΤΠΕ»[46]· τονίζει ότι

---

41 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων: Στην ΕΕ το ποσοστό απασχόλησης σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ) ανέρχεται σε 44 % για τις γυναίκες και 59 % για τους άνδρες. ***Το ποσοστό απασχόλησης σε ΙΠΑ επιτρέπει τον υπολογισμό του ποσοστού απασχόλησης με συγκρίσιμο τρόπο, ακόμη και εάν ο εβδομαδιαίος αριθμός των ωρών εργασίας των εργαζομένων διαφέρει.

42 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Addressing the gender care gap: Potential European added value».

43 Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, «Gender Equality Index».

44 Eurostat, «Childcare workers and teachers’ aides in the EU in 2020».

45 Μελέτη του Κέντρου Ευρωπαϊκής Πολιτικής, «Gender equality: Who cares? Do you?», 2022.

46 Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας, 2021.

υπάρχουν περίπου 6,8 εκατομμύρια[47] αδήλωτοι εργαζόμενοι στην ΕΕ που είτε παρέχουν φροντίδα (2,1 εκατομμύρια) είτε απασχολούνται άμεσα σε νοικοκυριά (4,7 εκατομμύρια), εκ των οποίων το 90 % είναι γυναίκες, η πλειονότητα των οποίων είναι μέσης ηλικίας και υπήκοοι τρίτων χωρών, που συχνά υποαπασχολούνται[48]· υπενθυμίζει ότι ο εκτιμώμενος αριθμός των αδήλωτων εργαζομένων στον τομέα των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών ανέρχεται σε 9,2 εκατομμύρια άτομα[49]·

8. σημειώνει ότι, σύμφωνα με τα πορίσματα του Eurofound, όσον αφορά τη μακροχρόνια φροντίδα, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες, παρατηρείται με την πάροδο του χρόνου αξιοσημείωτη στροφή προς υψηλότερη ένταση φροντίδας, με αυξανόμενο ποσοστό μη αμειβόμενων φροντιστών να αναφέρει περισσότερες από 20 ώρες φροντίδας την εβδομάδα το 2024 σε σύγκριση με το 2014· σημειώνει ότι η τάση αυτή είναι ιδιαίτερα εμφανής στην κατηγορία της πλέον υψηλής έντασης φροντίδας (51+ ώρες την εβδομάδα), η οποία παρουσιάζει σημαντική αύξηση για αμφότερα τα φύλα· υπογραμμίζει ότι γυναίκες αναφέρουν σταθερά υψηλότερα επίπεδα έντασης φροντίδας σε σύγκριση με τους άνδρες, ανεξαρτήτως χρονικής περιόδου, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη δυσανάλογη συμμετοχή τους στη μη αμειβόμενη παροχή φροντίδας·

9. σημειώνει ότι τα ανεπαρκή συστήματα φροντίδας συγκαταλέγονται στα κύρια εμπόδια για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στις αγορές εργασίας παγκοσμίως[50]· τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι συνθήκες εργασίας ώστε η πλήρης απασχόληση να καταστεί συμβατή με τις ευθύνες φροντίδας, μέσω ευέλικτων μοντέλων χρόνου εργασίας ή άλλων τύπων οργάνωσης της εργασίας, καθώς και η διαθεσιμότητα και προσβασιμότητα ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, και να ευνοηθεί ένα εργασιακό

---

47 Eurofound, «Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge»: Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, 6,8 εκατομμύρια αδήλωτοι εργαζόμενοι παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας ή οικιακές υπηρεσίες σε ολόκληρη την ΕΕ, εκ των οποίων 2,1 εκατομμύρια απασχολούνται ειδικά στον τομέα της φροντίδας.

48 Eurofound, «Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge».

49 Eurofound, «Undeclared care work in the EU: Policy approaches to a complex socioeconomic challenge». Σελίδα 7: Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, 6,8 εκατομμύρια αδήλωτοι εργαζόμενοι παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας ή οικιακές υπηρεσίες σε ολόκληρη την ΕΕ, εκ των οποίων 2,1 εκατομμύρια απασχολούνται ειδικά στον τομέα της φροντίδας και 4,7 εκατομμύρια απευθείας σε νοικοκυριά. Με την εφαρμογή του ευρύτερου ορισμού, ο εκτιμώμενος αριθμός των αδήλωτων εργαζομένων στον τομέα των προσωπικών και οικιακών υπηρεσιών ανέρχεται σε 9,2 εκατομμύρια άτομα.

50 Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, «Global Gender Gap Report 2023».

κλίμα που προωθεί την άδεια πατρότητας, προάγοντας την ίση κατανομή των καθηκόντων φροντίδας μεταξύ συντρόφων· τονίζει τον ρόλο των εργοδοτών, μεταξύ άλλων, εν προκειμένω·

10. τονίζει την ανάγκη να γεφυρωθεί το χάσμα απασχόλησης μεταξύ των φύλων με την αντιμετώπιση των διακρίσεων στην απασχόληση και τη δημιουργία φιλικών προς την οικογένεια χώρων εργασίας, να εφαρμοστούν στρατηγικές που ενισχύουν τις ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και άλλα μέτρα, και να μειωθούν οι φραγμοί για τους πατέρες όσον αφορά τη λήψη γονικής άδειας, άδειας πατρότητας ή άδειας φροντίδας, ενθαρρύνοντας παράλληλα ενεργά μια νοοτροπία ίσης εκπροσώπησης των γυναικών· τονίζει ότι αυτό πρέπει να συνοδεύεται από τον κοινωνικό και πολιτιστικό αποστιγματισμό της επίσημης φροντίδας, ειδικότερα της παιδικής μέριμνας·

11. τονίζει ότι, για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας, πρέπει να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα οι πολιτιστικοί φραγμοί και οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων σε διάφορους τομείς της ζωής·

12. σημειώνει ότι οι δημόσιες δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα αναμένεται να αυξηθούν σε 1,7 % του ΑΕΠ έως το 2050 από 0,8 % του ΑΕΠ το 2022[51]· υπογραμμίζει ότι πρέπει να διασφαλιστεί επαρκής και βιώσιμη χρηματοδότηση[52]·

13. επισημαίνει ότι, έως το 2070, σχεδόν το 30 % του πληθυσμού της ΕΕ θα είναι ηλικίας 65 ετών και άνω[53], γεγονός που, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, όπως το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής και οι αυξανόμενες ανάγκες φροντίδας των ατόμων με αναπηρία, ενδέχεται να οδηγήσει σε υψηλότερη ζήτηση για υπηρεσίες φροντίδας που ασκούν σημαντική πίεση στα συστήματα υγείας και πρόνοιας, ενώ ο αριθμός των ατόμων που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας αναμένεται να αυξηθεί από 30,8 εκατομμύρια το 2019 σε 38,1 εκατομμύρια το 2050[54]· σημειώνει ότι οι τρέχουσες ανάγκες συνιστούν ήδη πρόκληση, καθώς ένα στα πέντε άτομα που χρήζουν

---

51 Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, που συνοδεύει την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (SWD(2022)0441).

52 Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, που συνοδεύει την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (SWD(2022)0441).

53 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ageing Report, 2021.

54 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ageing Report, 2021.

μακροχρόνιας φροντίδας δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες λόγω περιορισμένης οικονομικής προσιτότητας[55]·

Μετάβαση προς μια κοινωνία φροντίδας

14. θεωρεί ότι μια κοινωνία φροντίδας αναγνωρίζει τον ζωτικό ρόλο της φροντίδας, καλύπτοντας τόσο την επίσημη όσο και την άτυπη φροντίδα, σε κάθε στάδιο της ζωής, και την ενσωματώνει στις πολιτικές της, αντιμετωπίζοντας όλα τα είδη φροντίδας που παρέχονται κυρίως από γυναίκες, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και της μακροχρόνιας φροντίδας·

15. επισημαίνει ότι η πρόσβαση στη φροντίδα αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα· τονίζει ότι οι επενδύσεις σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση ίσης πρόσβασης· επισημαίνει ότι οι επίμονοι φραγμοί στην πρόσβαση σε φροντίδα συνδέονται άρρηκτα με τις ανεπαρκείς επενδύσεις στη μακροχρόνια φροντίδα· σημειώνει ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια σε αγροτικές, απομακρυσμένες και εξόχως απόκεντρες περιοχές, μεταξύ άλλων σε νησιά, αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας στον τομέα της φροντίδας και έλλειψης πρόσβασης σε υπηρεσίες· ζητεί ειδικά προσαρμοσμένα μέτρα, όπως κινητές υπηρεσίες φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, ψηφιακές λύσεις και κίνητρα ώστε οι επαγγελματίες του τομέα της φροντίδας να παραμένουν ή να επιστρέφουν στις περιοχές αυτές·

16. θεωρεί ότι οι ευθύνες φροντίδας δεν θα πρέπει να βαρύνουν δυσανάλογα τις γυναίκες, και ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών στη φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων, στη μακροχρόνια φροντίδα και στη φροντίδα μελών της οικογένειας με αναπηρία, καθώς και σε όλα τα άλλες ευθύνες άτυπης φροντίδας·

17. υποστηρίζει την ισότητα των φύλων στις ευθύνες φροντίδας με την προώθηση της ίσης κατανομής των καθηκόντων φροντίδας, τη διασφάλιση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας, οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες υπηρεσίες φροντίδας, την παροχή γονικής άδειας και ίσης αμοιβής, την προσφορά ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας, και την εξασφάλιση δίκαιων συνθηκών εργασίας με στήριξη στον χώρο εργασίας, συστήματα πρόσληψης και μέτρα για τη στήριξη της κατ’ οίκον εργασίας φροντίδας·

---

55 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Addressing the gender care gap: Potential European added value», σ. 6, 2025: «εκτιμάται ότι ένα στα πέντε άτομα (19 %) που χρειαζόταν μακροχρόνια φροντίδα δεν μπορούσε να έχει πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές. Ο κύριος λόγος, τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες, ήταν η οικονομική προσιτότητα.»

18. ζητεί εκστρατείες ευαισθητοποίησης των ανδρών, οι οποίες θα τους ενθαρρύνουν να αναλάβουν ίσο μερίδιο των ευθυνών φροντίδας, καθιστώντας έτσι δυνατή τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ενισχύοντας την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων, σε συνδυασμό με εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες και άλλα μέτρα, όπως η προώθηση νοοτροπιών στον χώρο εργασίας που εκτιμούν και υποστηρίζουν αυτή την ισότητα φροντίδας· ζητεί να δρομολογηθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης σε επίπεδο ΕΕ ώστε να ανακτήσει την αξία της η εργασία στον τομέα της φροντίδας και να τεθούν υπό αμφισβήτηση τα παραδοσιακά έμφυλα στερεότυπα·

19. επισημαίνει, επομένως, την ανάγκη για παιδική μέριμνα που θα καλύπτει τις ανάγκες φροντίδας των γονέων κατά τη διάρκεια των διακοπών και των ωρών εργασίας· υπογραμμίζει τη σημασία να αναπτυχθεί οικονομικά προσιτή, προσβάσιμη και ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα ώστε να διευκολύνεται η επιστροφή των γονέων στην εργασία, ειδικότερα των γυναικών· τονίζει ότι το χάσμα στην παιδική μέριμνα —όταν οι οικογένειες έχουν χρησιμοποιήσει την οικεία άδεια παιδικής μέριμνας αλλά δεν έχουν ακόμα πλήρη πρόσβαση σε παιδική μέριμνα[56]— παραμένει μία από τις πλέον πιεστικές προκλήσεις για τους γονείς σε ολόκληρη την Ευρώπη· σημειώνει ότι οι οικογένειες αφήνονται να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα της παιδικής μέριμνας χωρίς επαρκή στήριξη, ενώ συχνά βρίσκονται αντιμέτωπες με δύσκολες αποφάσεις όσον αφορά την εργασία, τα οικονομικά και τις ευθύνες φροντίδας·

20. αναγνωρίζει τη σημασία και την κοινωνική αξία της διαγενεακής συμβολής στη φροντίδα, όπως όταν παππούδες και γιαγιάδες φροντίζουν τακτικά τα εγγόνια τους, επιτρέποντας στους γονείς, ιδίως στις μητέρες, να εργάζονται με πλήρη απασχόληση·

21. τονίζει τη σημασία να εφαρμόζονται ορθώς αποτελεσματικά μέτρα και πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, ώστε να διασφαλίζεται πραγματική ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας, και τονίζει την ανάγκη να γεφυρωθεί το μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων με την επιβολή των υφιστάμενων νομικών πλαισίων και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους·

22. καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν το ελάχιστο όριο των πέντε ημερών άδειας φροντίδας ετησίως που προβλέπεται στην οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και να

---

56 European Observatory On Family Policy, «Childcare Gap In The European Union: A 2025 Overview».

μεριμνήσουν ώστε η άδεια αυτή να αμείβεται επαρκώς, προκειμένου να καταστεί ρεαλιστικά προσβάσιμη σε όλους τους φροντιστές·

23. υπογραμμίζει ότι τα στοχευμένα μέτρα για τη διευκόλυνση ευέλικτων και φιλικών προς την οικογένεια ρυθμίσεων εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της τηλεργασίας, του ευέλικτου ωραρίου εργασίας, της άδειας φροντίδας και των επιλογών μερικής απασχόλησης, καθώς και τα κίνητρα και ειδικά μέτρα στις πολιτικές γονικής άδειας, είναι κρίσιμα για να μπορούν οι γυναίκες και οι άνδρες να συνδυάζουν καλύτερα την επαγγελματική και την ιδιωτική τους ζωή· υπογραμμίζει τη σημασία να κατανέμεται με δίκαιο τρόπο η γονική άδεια μεταξύ των γονέων και τον αντίκτυπο που αυτό έχει στην προαγωγή μιας κοινωνίας με ισότητα των φύλων·

24. τονίζει ότι οι φροντιστές παρέχουν ζωτικής σημασίας στήριξη· επισημαίνει ότι κάθε στήριξη για φροντιστές πρέπει να αναγνωρίζει τα δικαιώματά τους ως φροντιστών και να διασφαλίζει ψυχολογική υποστήριξη, υπηρεσίες ανάπαυλας, υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας (άδεια, ωράριο εργασίας, τηλεργασία), χωρίς απώλεια αμοιβής ή δικαιωμάτων, ώστε να εξισορροπούνται οι ευθύνες φροντίδας και η απασχόληση· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν, στον τομέα της παροχής φροντίδας, προσεγγίσεις στις οποίες λαμβάνονται υπόψη οι τραυματικές εμπειρίες και είναι φιλικές προς την ψυχική υγεία, αναγνωρίζοντας τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους τόσο για τους παρόχους όσο και για τους αποδέκτες της φροντίδας· επισημαίνει ότι τα μέτρα αυτά πρέπει να συνοδεύονται από δίκαιους μισθούς και κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους στον τομέα της φροντίδας, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιοτική απασχόληση και εξατομικευμένη στήριξη των φροντιστών των οποίων η σταδιοδρομία έχει διαταραχθεί από τα καθήκοντα υγειονομικής περίθαλψης, ώστε να διευκολύνονται η επανένταξη, η οικονομική ανεξαρτησία και η ευεξία τους·

25. θεωρεί σημαντικό όλα αυτά τα μέτρα να αποσκοπούν στην παροχή στήριξης σε οικογένειες και φροντιστές, στην προώθηση της απασχόλησης των γυναικών και στην εξάλειψη του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα, σε συνδυασμό με τα μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα· τονίζει ότι ιδιαίτερη αναγνώριση αρμόζει στους γονείς παιδιών με αναπηρία, οι οποίοι βρίσκονται αντιμέτωποι με σύνθετους φραγμούς στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και στην οικονομική ανεξαρτησία ως αποτέλεσμα των οικείων ευθυνών μακροχρόνιας φροντίδας· υπογραμμίζει ότι το ίδιο ισχύει και για τους φροντιστές συγγενών με αναπηρία και χρόνιες ασθένειες· επισημαίνει ότι η φροντίδα συγγενούς με μακροχρόνια ασθένεια μπορεί να είναι μια παρατεταμένη, εντατική και συναισθηματικά δύσκολη εμπειρία, η οποία ασκεί σημαντική πίεση στους άτυπους φροντιστές· τονίζει την ανάγκη στήριξης, σε τέτοιες περιπτώσεις,

από επαγγελματίες του τομέα της υγείας· υπογραμμίζει τη σημασία να αναπτυχθούν πολιτικές που ενισχύουν ταυτόχρονα τον τομέα της επαγγελματικής φροντίδας, διασφαλίζουν την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας δημόσιες και κοινοτικές υπηρεσίες επίσημης φροντίδας, και προωθούν την ίση αμοιβή και τη στήριξη της (επαν)ένταξης των άτυπων φροντιστών, ιδίως των γυναικών, στην αγορά εργασίας·

26. θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον τομέα της φροντίδας στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2028-2034· επισημαίνει ότι η εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης στον τομέα αυτόν είναι απαραίτητη για να στηριχθεί η υλοποίηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·

27. επισημαίνει ότι μια κοινωνία φροντίδας ενσωματώνει διάφορα μοντέλα φροντίδας, όπως εκείνα των δημόσιων ή ιδιωτικών παρόχων, των αυτοαπασχολούμενων φροντιστών ή των φροντιστών που απασχολούνται άμεσα από τα νοικοκυριά, και προωθεί την αποϊδρυματοποίηση της φροντίδας μέσω υπηρεσιών κατ’ οίκον ή σε επίπεδο κοινότητας· επισημαίνει την κοινοτική και τη διαγενεακή προσέγγιση στη φροντίδα, οι οποίες προωθούν την αλληλεγγύη, μειώνουν την κοινωνική απομόνωση και προάγουν την ανθεκτικότητα σε οικογενειακό και συνοικιακό επίπεδο· τονίζει επίσης τη σημασία να διατηρηθεί το δικαίωμα επιλογής του μοντέλου φροντίδας, προκειμένου να διαφυλάσσεται η αξιοπρέπεια τόσο των φροντιστών όσο και των ατόμων που χρήζουν φροντίδας, καθώς και η αυτονομία, ανεξαρτησία, ευεξία και ένταξή τους στην κοινότητα, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών και των προσδοκιών των αποδεκτών φροντίδας και με την εξασφάλιση προστασίας από την έμφυλη βία στο περιβάλλον φροντίδας και συμπεριλαμβανομένης επαρκούς και εξατομικευμένης στήριξης για τους άτυπους φροντιστές· αναγνωρίζει ότι ο τομέας της επίσημης μακροχρόνιας φροντίδας εξακολουθεί να βασίζεται κυρίως σε ιδρύματα παροχής φροντίδας, ενώ η φροντίδα κατ’ οίκον και σε επίπεδο κοινότητας στηρίζει καλύτερα το δικαίωμα των ατόμων που χρήζουν φροντίδας στην ανεξάρτητη διαβίωση· επισημαίνει την επείγουσα ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα σε μια ανθρωποκεντρική και βασισμένη στα δικαιώματα προσέγγιση που θα επιτρέπει στους ανθρώπους να λαμβάνουν φροντίδα κατ’ οίκον και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία·

28. τονίζει ότι τα στοχευμένα προγράμματα απόκτησης και αναβάθμισης δεξιοτήτων, επανειδίκευσης, και στήριξης της ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας χωρίς καμία διάκριση σε βάρος των γυναικών που έχουν υποστεί διακοπές της σταδιοδρομίας τους λόγω των ευθυνών φροντίδας και οικιακών ευθυνών τους είναι απαραίτητα για τη στήριξη της συνεχούς επαγγελματικής τους εξέλιξης και των ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας· τονίζει ακόμη ότι οι γυναίκες αυτές διαθέτουν πολύτιμες μεταβιβάσιμες δεξιότητες για περαιτέρω απασχόληση ή επιχειρηματικότητα στον εν

λόγω τομέα· ζητεί ειδικά προγράμματα και στήριξη για την αναγνώριση των δεξιοτήτων αυτών μέσω κατάρτισης, συστημάτων πιστοποίησης ή στήριξης της δημιουργίας επιχειρήσεων, ώστε να διευκολύνεται η «επανένταξή» τους στην αγορά εργασίας ως ατόμων με πολύτιμα βιώματα, όπως επιχειρηματίες και δημιουργοί θέσεων εργασίας· τονίζει την ανάγκη η κατάρτιση αυτή να είναι προσβάσιμη, να χρηματοδοτείται επαρκώς και να συνδέεται με ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης·

Η φροντίδα στο επίκεντρο της οικονομίας

29. θεωρεί ότι η οικονομία της φροντίδας περιλαμβάνει την παροχή φροντίδας μέσω του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ειδών οργανώσεων, της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, και των νοικοκυριών, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων και των αποδεκτών φροντίδας, καθώς και των εργοδοτών και των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες φροντίδας[57]· τονίζει ότι η οικονομία της φροντίδας πρέπει να αναγνωριστεί ως δημόσιο αγαθό και πυλώνας της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, υποστηριζόμενη από την υλοποίηση σταθερών επενδύσεων και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας·

30. υπογραμμίζει την ανάγκη να ενισχυθούν οι υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως φροντίδας κατ’ οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, και να αναπτυχθούν αυτοματοποιημένες ψηφιακές τεχνολογίες για την παρακολούθηση της υγείας·

31. αναγνωρίζει ότι οι γυναίκες επιχειρηματίες στον τομέα της φροντίδας βρίσκονται αντιμέτωπες με συστημικούς φραγμούς όσον αφορά την πρόσβαση σε πιστώσεις και επενδύσεις· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ειδικά προγράμματα για τη στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας στον τομέα της φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων ειδικών ταμείων εγγυήσεων, προγραμμάτων καθοδήγησης με επίκεντρο τις γυναίκες, και προτιμησιακών κριτηρίων στην ΕΕ· ζητεί να υποβληθούν προτάσεις για επιχειρήσεις υπό γυναικεία διεύθυνση που να καινοτομούν στην οικονομία της φροντίδας·

32. τονίζει ότι η οικονομία της φροντίδας αναγνωρίζει την εργασία στον τομέα της φροντίδας ως ζωτικής σημασίας για την ανθεκτικότητα της Ευρώπης, καθώς συμβάλλει κατά 11 % στο ΑΕΠ της ΕΕ και απασχολεί περισσότερα από 6 εκατομμύρια άτομα, η

---

57 Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

πλειονότητα των οποίων είναι γυναίκες[58], με δυνατότητα να δημιουργηθούν 8 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας[59], και αναγνωρίζει την ανεκτίμητη οικονομική συμβολή των άτυπων φροντιστών· σημειώνει ότι το οικονομικό κόστος του χάσματος μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας θα μπορούσε να ανέλθει σε περίπου 147-220 δισεκατομμύρια EUR ετησίως, ενώ ταυτόχρονα έρευνες καταδεικνύουν ότι οι επενδύσεις στον τομέα της επίσημης φροντίδας θα μπορούσαν να αποφέρουν θετικές οικονομικές αποδόσεις—τουλάχιστον 4 EUR για κάθε 1 EUR που επενδύεται στην παιδική μέριμνα ή στη μακροχρόνια φροντίδα[60]·

33. τονίζει τις δυνατότητες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης που παρουσιάζει ο τομέας της επαγγελματικής φροντίδας και επισημαίνει ότι οι επενδύσεις στη φροντίδα απελευθερώνουν τους άτυπους φροντιστές ώστε να ενσωματωθούν καλύτερα στην αγορά εργασίας·

34. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές φροντίδας και στοχευμένα μέτρα για ποιοτικές και βιώσιμες θέσεις εργασίας σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, καθώς και σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, ενισχύοντας έτσι την εδαφική συνοχή και μειώνοντας τις ανισότητες στην αγορά εργασίας· θεωρεί ότι, ιδίως για τις περιοχές αυτές, θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν ενωσιακά χρηματοδοτικά μέσα ώστε να στηριχθεί η δημιουργία νέων, ποιοτικών θέσεων εργασίας στον τομέα της φροντίδας, και έτσι να αντιμετωπιστούν το φαινόμενο της πληθυσμιακής συρρίκνωσης σε ορισμένες περιοχές και οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη στήριξή τους προς τις μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις και οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και να βελτιώσουν την προβολή των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, όπως επισημαίνεται στο σχέδιο δράσης του 2021 για την κοινωνική οικονομία·

35. υπογραμμίζει τη σημασία των επιχειρήσεων και συνεταιρισμών της κοινωνικής οικονομίας όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε περιοχές και πληθυσμούς που δεν εξυπηρετούνται

---

58 Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, «Care workers: skills opportunities and challenges (2023 update)», https://www.cedefop.europa.eu/en/data-insights/care-workers-skills-opportunities-and-challenges-2023-update.

59 Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, 2021.

60 Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, https://www.ilo.org/topics-and-sectors/care-economy.

επαρκώς από τους παραδοσιακούς δημόσιους ή ιδιωτικούς παρόχους, ειδικότερα όταν τα κίνητρα κέρδους είναι χαμηλά·

36. σημειώνει ότι στον προϋπολογισμό πρέπει να διασφαλίζονται επαρκείς επενδύσεις στον τομέα της φροντίδας και να παρακολουθούνται οι επιπτώσεις των μέτρων για την ισότητα των φύλων, ή της έλλειψής τους·

37. τονίζει την ανάγκη να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των φροντιστών και των εκπροσώπων τους σε όλα τα στάδια της χάραξης πολιτικής, μεταξύ άλλων στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών που τους αφορούν·

38. θεωρεί ότι απαιτούνται μελλοντικές επενδύσεις για τον εφοδιασμό τόσο των επίσημων εργαζομένων στον τομέα της περίθαλψης όσο και των παρόχων άτυπης περίθαλψης, κατά περίπτωση, με κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της στοχευμένης αναβάθμισης των δεξιοτήτων, ιδίως όσον αφορά τις ψηφιακές και διαπροσωπικές δεξιότητες και τις δεξιότητες που σχετίζονται με την υγεία, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους κινδύνους σωματικής ή ψυχολογικής κακοποίησης σε περιβάλλον περίθαλψης και υγείας, καθώς και για την παροχή ποιοτικής, ανθρωποκεντρικής φροντίδας· εμμένει στον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση στη διά βίου διαχείριση της σταδιοδρομίας, καθώς τα επαγγέλματα φροντίδας μεταβάλλονται καθώς εξελίσσονται οι πρακτικές, οι τεχνολογίες ή ακόμη και η οργάνωση της φροντίδας· θεωρεί ότι η συσσώρευση εμπειριών θα πρέπει να αποτιμάται καλύτερα με τη βελτιωμένη αναγνώριση της εμπειρογνωσίας και των προσόντων που αποκτώνται και με περαιτέρω ευκαιρίες για συνεχή εκπαίδευση· θεωρεί ακόμη ότι θα πρέπει να προάγεται η πιστοποίηση με σκοπό την κάλυψη των εξελισσόμενων αναγκών, ιδίως όσον αφορά την αναγνώριση των πτυχίων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να εξασφαλίζονται θέσεις εργασίας με μακροπρόθεσμες προοπτικές που να προάγουν την ένταξη και την ανάπτυξη· ζητεί ελάχιστα πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ για τα προγράμματα κατάρτισης στον τομέα της φροντίδας, τα οποία θα διασφαλίζουν την αναγνώριση των προσόντων, τη δυνατότητα μεταφοράς των δικαιωμάτων και τις σταδιοδρομίες των εργαζομένων·

39. σημειώνει ότι η Ευρώπη βιώνει ελλείψεις δεξιοτήτων στο σύνολο της οικονομίας, οι οποίες επιδεινώνονται με τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού[61]· σημειώνει ακόμη ότι ορισμένες ελλείψεις μπορούν να αποδοθούν στην ανεπαρκή αξιοποίηση των υφιστάμενων ταλέντων, όπως αποδεικνύεται από το βαθύ χάσμα μεταξύ των φύλων σε ορισμένα επαγγέλματα, ή στις ειδικές προκλήσεις που

61 Mario Draghi, *The future of European competitiveness*, 2024.

αφορούν τις συνθήκες εργασίας, όπως οι χαμηλές αμοιβές ή η έλλειψη ελκυστικότητας·

40. επισημαίνει την ανάγκη να υποστηριχθεί η ανάπτυξη διαδικτυακών υπηρεσιών και κατάρτισης με γνώμονα την αύξηση των ψηφιακών ικανοτήτων των φροντιστών και των αποδεκτών φροντίδας, με τη βελτίωση της πρόσβασης στο διαδίκτυο και των συνδέσεων, ώστε να ενισχυθούν η ποιότητα της φροντίδας και το όφελος από την τεχνολογία προς στήριξη της ποιοτικής φροντίδας·

41. τονίζει ότι η μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας έχει κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο· τονίζει ότι η μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας διαδραματίζει καίριο ρόλο στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και οικονομίες, επηρεάζοντας τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, ιδίως των γυναικών, συμβάλλοντας στο επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση και τις αμοιβές και ασκώντας σημαντικές πιέσεις στα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας, υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας σε όλα τα κράτη μέλη· καλεί, επομένως, τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους φροντιστές στο πλαίσιο προγραμμάτων έγκαιρης ανίχνευσης και πρόληψης· επισημαίνει τις προκλήσεις, μεταξύ άλλων κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα, με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι άτυποι φροντιστές, κυρίως οι γυναίκες, που παρέχουν μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας και υποβάλλονται ταυτόχρονα σε υπερβολικό φόρτο εργασίας και φροντίδας με περιορισμένη κοινωνική προστασία, ανεπαρκείς επίσημες υποδομές φροντίδας και ανεπαρκή στήριξη της ψυχικής υγείας, οι συνεισφορές των φροντιστών αυτών δε χρήζουν αναγνώρισης και στοχευμένης στήριξης· σημειώνει ότι οι άτυποι φροντιστές μπορεί να βιώσουν μοναξιά, φτώχεια, δυσκολίες πρόσβασης στην απασχόληση ή προβλήματα σωματικής και ψυχικής υγείας· υπογραμμίζει, ιδίως, ότι στα προβλήματα ψυχικής υγείας που συνδέονται με την παροχή μακροχρόνιας φροντίδας συγκαταλέγονται το άγχος και η κατάθλιψη, που πλήττουν κατά 20 % περισσότερο τους άτυπους φροντιστές απ’ ό,τι τους μη φροντιστές, και ότι το 66 % των εργαζομένων στον τομέα της επίσημης φροντίδας εκτίθεται σε κινδύνους για την ψυχική υγεία· σημειώνει ότι πρόκειται για σημαντική ανισότητα σε σύγκριση με το ευρύτερο εργατικό δυναμικό, το 43 % του οποίου αναφέρει παρόμοια προβλήματα· παρατηρεί ότι οι ευθύνες άτυπης φροντίδας ενδέχεται να περιορίζουν την ικανότητα των φροντιστών να τηρούν τα δικά τους ραντεβού προληπτικής ιατρικής και μπορεί να οδηγήσουν σε απώλεια εισοδήματος, συμβάλλοντας στη φτώχεια των γυναικών· τονίζει ότι οι αρνητικές αυτές επιπτώσεις συνδέονται στενά με την ένταση της παρεχόμενης φροντίδας·

42. καταγγέλλει το γεγονός ότι πολλοί εργαζόμενοι στον τομέα της φροντίδας και των οικιακών εργασιών βρίσκονται σε άκρως επισφαλή θέση και βιώνουν διατομεακές διακρίσεις λόγω της φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, του φύλου, της κοινωνικοοικονομικής

κατάστασης ή της εθνικότητας, και το γεγονός ότι πολλοί από αυτούς τους εργαζομένους είναι γυναίκες χωρίς επίσημη σύμβαση εργασίας, οι οποίες είναι, ως εκ τούτου, πιο ευάλωτες στην εκμετάλλευση και συχνά δεν έχουν πρόσβαση στα δικαιώματά τους, ιδίως στην αξιοπρεπή εργασία και την κοινωνική προστασία·

43. ζητεί στοχευμένη οικονομική στήριξη και πρωτοβουλίες που να παρέχουν υπηρεσίες ψυχολογικής συνδρομής και βοήθειας ψυχικής υγείας σε άτυπους φροντιστές, συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας ανάπαυλας για την παροχή περιστασιακής ανακούφισης, καθώς και μέτρα για την πρόληψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών εν προκειμένω σε όλα τα κράτη μέλη·

44. τονίζει ότι η επαρκής και στοχευμένη στήριξη για τους άτυπους φροντιστές θα πρέπει να περιλαμβάνει την αναγνώριση των ρόλων και δικαιωμάτων των φροντιστών, υπηρεσίες υποστήριξης, όπως φροντίδα ανάπαυλας, παροχή συμβουλών, στήριξη μεταξύ ομοτίμων, οικονομική βοήθεια και αποζημίωση για τη μείωση του κινδύνου φτώχειας, ευέλικτες εργασιακές ρυθμίσεις (άδεια, ωράριο εργασίας, τηλεργασία) για την εξισορρόπηση των ευθυνών φροντίδας και της απασχόλησης, κατάρτιση και ενημέρωση των φροντιστών για την απόκτηση δεξιοτήτων, και ουσιαστική συμμετοχή στην ανάπτυξη πολιτικής·

45. επισημαίνει ότι απαιτούνται σημαντικές προσπάθειες για να ενισχυθεί το επαγγελματικό καθεστώς των εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας και για να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού στον τομέα της φροντίδας, μεταξύ άλλων με εξατομικευμένες λύσεις που θα ενθαρρύνουν τη δηλωμένη εργασία, τους δίκαιους μισθούς, τις διαδρομές επαγγελματικής εξέλιξης και καλύτερες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας· υπογραμμίζει ότι οι επενδύσεις σε επίσημες υπηρεσίες φροντίδας μπορεί να ανακουφίσουν σημαντικά την πίεση που ασκείται στους άτυπους φροντιστές και να αποτρέψουν ορισμένες από τις αρνητικές επιπτώσεις στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και στις προοπτικές σταδιοδρομίας τους, συμβάλλοντας έτσι στην ισότητα των φύλων·

46. υπογραμμίζει τη σημασία να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε επαρκή στοχευμένη ψυχοκοινωνική και εκπαιδευτική στήριξη για τους νέους φροντιστές[62] που παρέχουν άτυπη φροντίδα, οι οποίοι αποτελούν το 4 % έως 10 % των παιδιών στην ΕΕ και των οποίων οι ευθύνες φροντίδας επηρεάζουν την εκπαίδευση, την ψυχική υγεία, την

---

62 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Διεξοδική ενημέρωση πολιτικής: «The situation of young carers in Europe», 2024: Οι νέοι φροντιστές είναι παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών που παρέχουν τακτικά φροντίδα σε ανάπηρο ή άλλως μη αυτόνομο γονέα, αδελφό/-ή ή άλλο μέλος του νοικοκυριού.

κοινωνική ανάπτυξη[63] και τη μελλοντική σταδιοδρομία τους· ζητεί να δημιουργηθούν ειδικά ενωσιακά προγράμματα για τη στήριξη των νέων φροντιστών, ώστε να αποφεύγεται η εγκατάλειψη του σχολείου ή της αγοράς εργασίας·

47. αναγνωρίζει ότι, ενώ σημαντικό μέρος των εργασιών φροντίδας εκτελείται από υπηκόους της ΕΕ, ένα ποσοστό εκτελείται επίσης από γυναίκες που προέρχονται από τρίτες χώρες· τονίζει ότι, ενώ οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην προσέλκυση και διατήρηση εγχώριων εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας, η πρόσληψη εργαζομένων από τρίτες χώρες πρέπει να βασίζεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, με την ορθή διαχείριση της νόμιμης μετανάστευσης, και θα πρέπει να περιλαμβάνει ολοκληρωμένη επαγγελματική κατάρτιση· επισημαίνει ότι η πρόσληψη εργαζομένων από τρίτες χώρες πρέπει να πραγματοποιείται αποκλειστικά με διαφανείς και βασισμένους στα δικαιώματα διαύλους νόμιμης μετανάστευσης· ζητεί σημαντικές επενδύσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επαγγελματική κατάρτιση ώστε να υποστηρίζεται η ενδυνάμωση και ένταξη των νόμιμων εργαζομένων από τρίτες χώρες· καταδικάζει απερίφραστα όλες τις μορφές αδήλωτης εργασίας, εκμετάλλευσης και επισφαλούς απασχόλησης, και υπογραμμίζει την απαραίτητη συμβολή των εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας, τόσο από την ΕΕ όσο και από τρίτες χώρες, στην κοινωνική συνοχή και ευημερία στην ΕΕ·

48. αναγνωρίζει ότι η πρόσβαση σε ποιοτική υγειονομική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένων της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων, είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση καλής ποιότητας ζωής για όλους·

Μελλοντική πορεία

49. καλεί την Επιτροπή να παράσχει, από κοινού με τους αρμόδιους οργανισμούς, ακριβή, προσβάσιμα και συγκρίσιμα δεδομένα για την εκτίμηση του χάσματος μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας, μεταξύ άλλων με μελέτες της διάθεσης του χρόνου, προκειμένου να είναι σε θέση τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές και να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το χάσμα αυτό·

50. ζητεί τη συστηματική συλλογή αναλυτικών ανά φύλο, ακριβών συγκριτικών δεδομένων υψηλής ποιότητας σχετικά με τις ευθύνες φροντίδας όσον αφορά τη μακροχρόνια φροντίδα και την παιδική μέριμνα, τις αποδοχές, μεταξύ άλλων για μισθούς και

---

63 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Διεξοδική ενημέρωση πολιτικής: «The situation of young carers in Europe», 2024.

ημερομίσθια[64], συντάξεις, τον χρόνο εργασίας, την κάλυψη κοινωνικής προστασίας, το συμβατικό καθεστώς των φροντιστών στην ΕΕ και την κατάσταση των υπηκόων τρίτων χωρών και των παιδιών που παρέχουν φροντίδα, καθώς και, όπου είναι δυνατόν, δεδομένων σχετικά με τις προσωπικές και οικιακές υπηρεσίες και την άτυπη φροντίδα, προκειμένου να παρακολουθείται ο όγκος της φροντίδας που παρέχεται από τα μέλη της οικογένειας σε συγγενείς και το αν ή πώς οι εν λόγω ευθύνες φροντίδας επηρεάζουν τον εργασιακό τους βίο·

51. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συλλέξουν δεδομένα σχετικά με την κατάσταση των νέων φροντιστών, να αναπτύξουν κατευθυντήριες γραμμές σε επίπεδο ΕΕ και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να τους εντοπίζουν και να τους στηρίζουν σε σχολεία και κοινότητες, καθώς και με ενισχυμένα συστήματα υγείας· καλεί την Επιτροπή να καθιερώσει διαρθρωμένο διάλογο για τη φροντίδα και να δημιουργήσει μια ετήσια πλατφόρμα για τη φροντίδα, στην οποία θα συμμετέχουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως ακαδημαϊκοί, εκπρόσωποι των κρατών μελών, ενώσεις αποδεκτών φροντίδας, άτυποι φροντιστές, κοινωνικοί, κερδοσκοπικοί, δημόσιοι και μη κερδοσκοπικοί πάροχοι φροντίδας και συνδικαλιστικές οργανώσεις, με σκοπό την αξιολόγηση της προόδου, την ανταλλαγή καινοτόμων πρακτικών ώστε να βελτιωθεί η επίτευξη των στόχων της ενωσιακής στρατηγικής για τη φροντίδα και να σχεδιαστούν τα επόμενα βήματα για τη συνεχιζόμενη εφαρμογή της·

52. ζητεί επιτακτικά να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι δαπάνες για υπηρεσίες φροντίδας μειώνουν άμεσα τις ανισότητες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια·

53. τονίζει ότι ο ρόλος των φροντιστών θα πρέπει πρωτίστως να είναι η περίθαλψη, και θεωρεί, επομένως, απαραίτητο να μειωθεί η άσκοπη γραφειοκρατία και να μην τους ανατίθενται, κατά το δυνατόν, διοικητικά καθήκοντα τα οποία μπορούν να εκτελούνται από διοικητικούς βοηθούς ή κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία·

54. τονίζει την ανάγκη διαβούλευσης με όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς κατά την προετοιμασία της εξαγγελθείσας συμφωνίας για τη φροντίδα, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων άτυπων φροντιστών και των οργανώσεων ασθενών, ώστε να αποφεύγονται οι κατακερματισμένες πολιτικές και να λαμβάνονται υπόψη οι ποικίλες περιστάσεις και ανάγκες·

---

64 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary%3AWages_and_salaries_-_EBS.

55. καλεί τα κράτη μέλη να επενδύσουν σε μια οικονομία φροντίδας και να εφαρμόσουν τις συστάσεις του Συμβουλίου[65] σχετικά με την αναθεώρηση των στόχων της Βαρκελώνης για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τη φροντίδα, και να συμπεριλάβουν στις εκθέσεις εφαρμογής τους τον εντοπισμό ορθών πρακτικών, καθώς και κενών, και τη χαρτογράφηση της προόδου, σε συνδυασμό με στρατηγικές για την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής των ανδρών στον τομέα της φροντίδας και για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασία φροντίδας, προσδιορίζοντας τους κύριους παράγοντες και προτείνοντας εξατομικευμένες λύσεις· καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε η ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά να έχει σαφείς στόχους και προτεραιότητες, διαθέτοντας σημαντικό προϋπολογισμό, και ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας και προσβάσιμες υπηρεσίες προσχολικής φροντίδας και φροντίδας των ηλικιωμένων·

56. τονίζει ότι η στρατηγική για τη φροντίδα θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, καθώς αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις·

57. τονίζει ότι η φροντίδα που παρέχεται σε άτομα με αναπηρία πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην αυτονομία, καθώς τα άτομα αυτά θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζουν πού και με ποιον ζουν, καθώς και στην αξιοπρέπεια και την ένταξη χάρη σε μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση βασιζόμενη στα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία θα αντικατοπτρίζει τη συνεχιζόμενη αλλαγή στην παροχή φροντίδας· υπογραμμίζει ότι τούτο μπορεί να επιτευχθεί με τη βελτίωση των συνθηκών φροντίδας τους, όπως με υψηλής ποιότητας φροντίδα κατ’ οίκον ή άλλες επιλογές στέγασης που θα κάλυπταν τις ανάγκες τους, συμπεριλαμβανομένης της ανεξάρτητης και προσβάσιμης διαβίωσης, και με τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία στον σχεδιασμό των συστημάτων φροντίδας, με παράλληλη προώθηση της εκπαίδευσης και κατάρτισής τους, μεταξύ άλλων μέσω ψηφιακών λύσεων, ώστε να δημιουργηθεί ένα εργατικό δυναμικό χωρίς αποκλεισμούς και να εξασφαλίζεται η πρόσβασή τους στην απασχόληση·

58. επισημαίνει ότι εργάζεται μόνο το ήμισυ των 42,8 εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία σε ηλικία εργασίας στην ΕΕ, ενώ μόνο το 21 % των γυναικών με αναπηρία εργάζεται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης[66]· καλεί, επομένως, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη

---

65 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2022_484_R_0001· https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H1215(01).

66 Δείκτης Ισότητας των Φύλων για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, 2024.

να ενθαρρύνουν και να καταρτίζουν τους φροντιστές, προς στήριξη της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας·

59. τονίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους άτυπους φροντιστές, τις οικογένειες και τους γονείς, ιδίως τις μητέρες, που παρέχουν μακροχρόνια φροντίδα σε παιδιά με αναπηρία, διασφαλίζοντας επαρκή στήριξη, είτε οικονομική είτε μέσω της κοινωνικής ασφάλισης και της πρόσβασης σε υπηρεσίες ανάπαυλας και παροχής συμβουλών·

60. τονίζει εν προκειμένω ότι, ως υποχρέωση που απορρέει από τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΣΗΕΔΑΑ), η ΕΕ πρέπει να ενσωματώνει συστηματικά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε όλα τα προγράμματα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου μετά το 2027, αναπτύσσοντας μια μεθοδολογία για την παρακολούθηση των δαπανών προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων γυναικών και κοριτσιών, και επαληθεύοντας ότι όλα τα προγράμματα και έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ εγγυώνται στα άτομα με αναπηρία ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση·

61. ζητεί την πλήρη εφαρμογή και την περαιτέρω προσεκτική παρακολούθηση, επιβολή και αξιολόγηση της οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής· τονίζει την ανάγκη να επεκταθεί και να προαχθεί μια επαρκώς αντισταθμισμένη άδεια μητρότητας, πατρότητας και φροντίδας και να διευκολυνθεί η λήψη γονικής άδειας, καθώς και η παρακολούθηση της χρήσης της εν λόγω άδειας από τους άνδρες· καλεί τα κράτη μέλη να αναβαθμίσουν το καθεστώς των άτυπων φροντιστών εξασφαλίζοντας κατάλληλη αμοιβή και αποζημίωση και την πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας ανάπαυλας, για την καλύτερη στήριξη των υφιστάμενων άτυπων φροντιστών, συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη του αρχικού στόχου της οδηγίας να ενθαρρυνθούν περισσότεροι άνδρες να συμμετέχουν στην παροχή φροντίδας· καλεί επιτακτικά την Επιτροπή να ασκήσει πιέσεις ώστε να παρέχονται κίνητρα σε αμφότερους τους γονείς για την αξιοποίηση της γονικής άδειας, ζητώντας επίσης ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας για τους γονείς, και να προτείνει κατευθυντήριες γραμμές ποιότητας σε επίπεδο ΕΕ και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τις υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, μεταξύ άλλων όσον αφορά επαρκή επίπεδα στελέχωσης, εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης και μηχανισμούς διασφάλισης της ποιότητας· ζητεί οι εργαζόμενοι, ιδίως οι γυναίκες, που χρησιμοποιούν την άδειά τους για να παράσχουν φροντίδα σε μέλη της οικογένειάς τους να προστατεύονται αποτελεσματικά από την απόλυση ή οποιαδήποτε διακριτική μεταχείριση όσον αφορά τις ευθύνες φροντίδας που έχουν αναλάβει·

62. καλεί επιτακτικά τα κράτη μέλη να θεσπίσουν επαρκώς αμειβόμενη, μη μεταβιβάσιμη γονική άδεια για κάθε γονέα, ώστε οι γυναίκες να

μην επιβαρύνονται δυσανάλογα με ευθύνες παροχής φροντίδας· υπογραμμίζει ότι η βελτίωση της χρήσης της άδειας από τους άνδρες είναι κρίσιμη για την αλλαγή νοοτροπίας, τη διασφάλιση της ίσης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, και τον μετριασμό των αρνητικών διαγενεακών επιπτώσεων στα κορίτσια·

63. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει οδηγία σχετικά με το δικαίωμα στην αποσύνδεση, με σκοπό την προστασία όλων των εργαζομένων, ιδίως των γονέων και των φροντιστών·

64. ζητεί την προστασία των άτυπων φροντιστών, που είναι κυρίως γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων όσων διακόπτουν την εργασία τους για να παράσχουν φροντίδα σε μέλος της οικογένειας ή σε άλλο πρόσωπο που χρήζει φροντίδας· καλεί επιτακτικά την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν, να αναγνωρίσουν και να στηρίξουν τον ρόλο των άτυπων φροντιστών, αναγνωρίζοντας τη ζωτική συμβολή τους στην κοινωνική συνοχή και στη βιωσιμότητα των συστημάτων φροντίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη· ζητεί, εν προκειμένω, να διασφαλιστεί η πρόσβαση των άτυπων φροντιστών σε συστήματα κοινωνικής προστασίας, προκειμένου να μετριαστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις της παροχής φροντίδας, ιδίως στη σταδιοδρομία και την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών, και παράλληλα να διασφαλιστεί ότι οι γυναίκες δεν εκτοπίζονται από την επίσημη αγορά εργασίας·

65. καλεί επιτακτικά την Επιτροπή να θεσπίσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που θα συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου ώστε να εντοπιστούν και να αναγνωριστούν οι διάφορες μορφές άτυπης φροντίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη στην επόμενη ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα· τονίζει ότι στους άτυπους φροντιστές πρέπει να παρέχονται στήριξη, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, άδεια φροντίδας και πρόσβαση σε επαρκείς συμπληρωματικές υπηρεσίες φροντίδας, καθώς και συμβουλευτική και υποστήριξη από ομοτίμους· υπογραμμίζει τη σημασία να διασφαλίζεται η πρόσβαση σε προσωπικό χρόνο για τους άτυπους φροντιστές και να ενθαρρύνεται η προσωπική τους ανάπτυξη·

66. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν τους μη αμειβόμενους φροντιστές διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε κοινωνική προστασία, συνταξιοδοτικά μόρια, υπηρεσίες ανάπαυλας και οικονομική στήριξη· τονίζει την ανάγκη να μειωθεί σταδιακά η μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας που βαρύνει τις γυναίκες και τα κορίτσια, με την παροχή λύσεων για την ανακατανομή του φόρτου, όπως επενδύσεις σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες παιδικής μέριμνας, φροντίδας ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία, και την προώθηση της ίσης συμμετοχής των ανδρών στην εργασία φροντίδας·

67. παρατηρεί ότι η παροχή καθολικών υπηρεσιών παιδικής μέριμνας υψηλής ποιότητας αναμένεται να μειώσει τη μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας·

68. καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές σχετικά με τις ελάχιστες περιόδους ανάπαυλας για τους άτυπους φροντιστές, ώστε να διασφαλίζεται η σωματική και ψυχική τους ευεξία και να καθίσταται δυνατή η συνεχής συμμετοχή τους στην απασχόληση· ζητεί συγκεκριμένες δράσεις στήριξης, όπως εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού, εθελοντικές διαδρομές αναγνώρισης δεξιοτήτων, και στοχευμένη κατάρτιση·

69. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν τους νέους φροντιστές, των οποίων οι ανάγκες συχνά παραβλέπονται, και να αναπτύξουν στοχευμένα μέτρα στήριξης, όπως ευέλικτες ρυθμίσεις εκπαίδευσης, παροχή συμβουλών και φροντίδα ανάπαυλας, ώστε να προλαμβάνονται οι αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία, την εκπαίδευση και τη μελλοντική τους απασχόληση·

70. ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε οι περίοδοι άτυπης φροντίδας να αναγνωρίζονται δίκαια στα συνταξιοδοτικά συστήματα και στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και στις σχετικές μελλοντικές ενωσιακές πρωτοβουλίες· ενθαρρύνει ακόμη τα κράτη μέλη να διερευνήσουν δίκαιες και βιώσιμες λύσεις για την προστασία εκείνων των ατόμων —κυρίως γυναικών— που αφιερώνουν σημαντικό μέρος του εργασιακού τους βίου στη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων·

71. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις συνθήκες εργασίας στον τομέα της επίσημης φροντίδας, εστιάζοντας στη διασφάλιση δίκαιων και ίσων αμοιβών, δίνοντας προσοχή στις σωματικές και ψυχολογικές απαιτήσεις που συνδέονται με την παροχή φροντίδας, καθώς και στην πρόσβαση σε συνεχή κατάρτιση και σε ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την πρόληψη της επαγγελματικής εξουθένωσης και όλων των μορφών βίας και παρενόχλησης στην εργασία, προωθώντας παράλληλα την ελκυστικότητα των επαγγελμάτων φροντίδας χάρη σε μακροπρόθεσμες προοπτικές, ενισχύοντας τον κοινωνικό διάλογο και ενθαρρύνοντας περισσότερους άνδρες να εισέλθουν και να παραμείνουν στον τομέα της φροντίδας· επισημαίνει ότι η βελτίωση των μισθών και των συνθηκών εργασίας στον τομέα της φροντίδας θα καταστήσει πιο ελκυστικές τις θέσεις εργασίας και θα αποθαρρύνει την αδήλωτη εργασία· υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να μεταφέρουν και να εφαρμόσουν ορθά την οδηγία για τη μισθολογική διαφάνεια, μεταξύ άλλων θεσπίζοντας μισθολογικές δομές που να αντικατοπτρίζουν τις δεξιότητες, τις ευθύνες και την κοινωνική αξία των ρόλων αυτών, παράλληλα με σαφείς διαδρομές για την ανέλιξη των γυναικών σε ηγετικές θέσεις και σε θέσεις λήψης αποφάσεων στον τομέα της φροντίδας·

72. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επενδύσουν περαιτέρω σε επαγγελματική κατάρτιση υψηλής ποιότητας και να ενισχύσουν την αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται στο πλαίσιο της τυπικής και άτυπης φροντίδας, ενσωματώνοντας τις δεξιότητες αυτές στις πολιτικές για τη διά βίου μάθηση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, εξετάζοντας παράλληλα μια διαδικασία πιστοποίησης ή άλλους μηχανισμούς για τη διασυνοριακή αναγνώριση των προσόντων· ενθαρρύνει την υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων υγείας ώστε να ενισχυθούν οι ψηφιακές δεξιότητες των εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας, όπως η παροχή εξ αποστάσεως υποστήριξης, μεταξύ άλλων μέσω τηλεβοήθειας ή τηλεδιάσκεψης· υπογραμμίζει ότι οι δεξιότητες δεν αποκτώνται μόνο με επίσημη εκπαίδευση, και ότι τα πλαίσια πολιτικής πρέπει να αναγνωρίζουν και να επικυρώνουν εναλλακτικές διαδρομές προς την ανάπτυξη δεξιοτήτων· καλεί τα κράτη μέλη να διευκολύνουν τη λήψη μέτρων για τη σταδιακή και ευέλικτη (επαν)ένταξη στην αγορά εργασίας των εργαζομένων που έχουν διακόψει για μεγάλο χρονικό διάστημα τη σταδιοδρομία τους ώστε να παράσχουν φροντίδα σε συγγενείς, μεταξύ άλλων με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση·

73. υπογραμμίζει τις ευκαιρίες απασχόλησης που μπορεί να δημιουργήσει η επιχειρηματικότητα στον τομέα της φροντίδας και τονίζει τη σημασία να υποστηρίζονται οι γυναίκες κατά τη μετάβαση από την άτυπη φροντίδα στην επιχειρηματικότητα στον τομέα της φροντίδας· καλεί επιτακτικά τα κράτη μέλη να παράσχουν εξατομικευμένες διαδρομές επιχειρηματικής κατάρτισης, απλουστευμένες διοικητικές διαδικασίες για τη σύσταση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων από γυναίκες και για αυτοαπασχολούμενες γυναίκες στον τομέα, και να διευκολύνουν την πρόσβαση σε ειδικές μικροπιστώσεις, αναγνωρίζοντας την οικονομική και κοινωνική αξία αυτών των επαγγελματικών μεταβάσεων·

74. καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει την Ένωση Δεξιοτήτων ώστε να ενισχύσει την εκπαίδευση, την κατάρτιση και της διά βίου μάθηση σε τομείς με ελλείψεις στην αγορά εργασίας σε επίπεδο ΕΕ, όπως η εργασία στον τομέα της φροντίδας, διασφαλίζοντας ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους τους επαγγελματίες του τομέα της φροντίδας και αναγνωρίζοντας τα διπλώματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·

75. ζητεί να δημιουργηθεί ευρωπαϊκό καθεστώς για τους φροντιστές το οποίο θα αντιμετωπίζει τις ειδικές ανάγκες των επίσημων φροντιστών, όπως η αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της εργασίας φροντίδας, ώστε να καλύπτονται οι φροντιστές, οι προσωπικές και οικιακές υπηρεσίες, οι εργοδότες χρήστες και η ιδρυματική φροντίδα από ένα κοινό ενωσιακό πλαίσιο και ορισμό, και το οποίο θα εγγυάται ελάχιστα πρότυπα αναγνώρισης και προστασίας για τους φροντιστές σε όλα τα κράτη μέλη και θα μειώσει τις ανισότητες μεταξύ τους·

76. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ευθυγραμμίσουν τη στρατηγική της ΕΕ για την υγεία με τη στρατηγική της ΕΕ για τη φροντίδα και να προαγάγουν συνέργειες μεταξύ του προγράμματος EU4Health και άλλων ευκαιριών χρηματοδότησης για τον τομέα της φροντίδας, προκειμένου να συνδεθούν τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής πρόνοιας και να παρέχεται αδιάλειπτη στήριξη, ειδικότερα στα πλέον ευάλωτα άτομα με χρόνιες παθήσεις·

77. ζητεί ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης που θα συμβάλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα και στη στήριξη τόσο των επίσημων όσο και των άτυπων φροντιστών· ζητεί, εν προκειμένω, τη στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών και των οικογενειών που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, συμπεριλαμβανομένων όσων αντιμετωπίζουν διατομεακές διακρίσεις και έχουν σύνθετες ανάγκες φροντίδας και/ή απαιτήσεις υψηλής έντασης, με έμφαση στην κάλυψη κοινωνικής προστασίας, την οικονομικά προσιτή, προσβάσιμη και υψηλής ποιότητας παιδική μέριμνα, τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, τις οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας, καλύτερες συνθήκες εργασίας στον τομέα της φροντίδας και την προώθηση της ισότητας· ζητεί, επομένως, το σχέδιο αυτό να εστιάσει στην πρόσβαση σε απασχόληση και κατάρτιση —μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες, την κάλυψη κοινωνικής προστασίας, τις υποδομές φροντίδας και τις μακροπρόθεσμες υπηρεσίες, την παιδική μέριμνα, τις προσωπικές και οικιακές υπηρεσίες, την ψυχοκοινωνική στήριξη και τη βελτίωση της εργασιακής ευελιξίας·

78. σημειώνει ότι η κατάλληλη πρόσβαση σε υπηρεσίες αναπαραγωγικής υγείας και άμβλωσης μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να αποφύγουν το άγχος μιας απροσδόκητης εγκυμοσύνης και να συμβάλει στον οικογενειακό προγραμματισμό· καλεί τα κράτη μέλη να παρέχουν οικονομικά προσιτή πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες·

79. καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τα ενωσιακά ταμεία, όπως ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, το πρόγραμμα EU4Health, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, για να αναπτύξουν προσβάσιμες, οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και εγκαταστάσεις φροντίδας για όλες τις ηλικιακές ομάδες, από την προσχολική έως τη μακροχρόνια φροντίδα για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία· υπογραμμίζει την ανάγκη να ενσωματωθεί ο όρος «στήριξη» παράλληλα με τον όρο «φροντίδα», ώστε να αποτυπώνεται πλήρως η πολυμορφία των υπηρεσιών και η βασισμένη στα δικαιώματα προοπτική που τις κατευθύνει·

80. επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή συμφωνία για τη φροντίδα που αναμένεται να δημοσιευθεί το 2027, με γνώμονα την ανανέωση της

ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα ως ενός πιο φιλόδοξου και συνεκτικού πλαισίου·

81. καλεί την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τόσο τους επίσημους όσο και τους άτυπους φροντιστές προωθώντας οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες παιδικής μέριμνας, εκπαιδευτικά προγράμματα μετά το σχολείο και υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας· τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των δεξιοτήτων και προσόντων, τη στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της επαγγελματικής εξέλιξης και των επενδύσεων στη φροντίδα, και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης με χρήση ενωσιακών κονδυλίων ώστε να προωθηθούν η δίκαιη απασχόληση και η φροντίδα υψηλής ποιότητας·

82. επισημαίνει ότι η αύξηση των επενδύσεων στη δημόσια υγεία και την κοινωνική φροντίδα, μεταξύ άλλων για τους μισθούς και την κατάρτιση των εργαζομένων, είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της πρόσληψης και διατήρησης προκειμένου να εξασφαλίζονται ποιοτικές θέσεις εργασίας που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της εργασίας στον τομέα της φροντίδας·

°

° °

83. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.